

**Štěpán Molt, Bílá hora a stržení mariánského sloupu v roce 1918, Praha 2008, 144 s.**

*Posudek na diplomovou práci PedF – KDDD*

Štěpán Molt si pro svou diplomovou práci vybral zajímavé téma: výzkum ohlasu bělohorského traumatu v době vzniku samostatného československého státu v roce 1918 a v prvních letech jeho existence. Zároveň si také všímá okolností stržení mariánského sloupu jako nesprávně interpretovaného symbolu bělohorského vítězství katolických sil.

Nejprve se zabývá vybudováním sloupu v roce 1650 (a jeho vzory ve Vídni a Mnichově), poté se dotýká událostí spjatých s jeho destrukcí a mapuje dobové ohlasy na tento (poněkud zbytečný) čin. Obecnější platnost má v daném kontextu citát vybraný z článku Marie Majerové z Práva lidu: *...je třeba bořiti, ale bořiti ve vlastním nitru. Zbořme ve vlastních srdcích potupné sloupy, osvobodíme se od základů, to jest, začínejme u sebe.* Poté se diplomant věnuje mýtu Bílé hory a hledá bělohorské odezvy v dobovém tisku, resp. i obecních kronikách. Všímá si centrálních médií, ale sleduje i ta lokální se zvláštním důrazem na moravské prostředí. Musím ale poznamenat, že ikonologický výklad mariánského sloupu by si zasloužil pevnějšího ukotvení (práce Roytovy se vždy nevyznačují úplnou přesností a ani webové stránky Společnosti pro obnovu mariánského sloupu nejsou nejlepším zdrojem vědeckých informací).

Práce je pěkně logicky členěna, už názvy jednotlivých kapitol slibují ne jen pouhý popis událostí a jevů, ale jejich šířeji uchopený rozbor. Musím bohužel konstatovat, že z velké části jenom slibují... Molt si klade zajímavé a náročné otázky, ale odpovědi na ně se místy rozplývají v chaosu. Chybí mi také větší rozsah sekundární literatury – diplomant si sice vybral díla pro danou problematiku skutečně zásadního významu (Macura, Rak, Petráň, Maur), ale je to přece jen poněkud málo. Molt přínos těchto prací zná, dílem se jimi nechal inspirovat, dílem s nimi polemizuje a chce předestřít svá vlastní řešení, která pak ovšem čtenář v práci těžko nalezne (platí to např. o polemickém náběhu řešení „mýtu Bílé hory“ v pojetí Josefa Petráně, s. 30-32).

Největší prostor věnoval autor odkazům na bělohorskou srážku v tisku mezi lety 1918 – 1920, s akcentem na oslavy 300. výročí bitvy v listopadu 1620. V souvislosti s Bílou horou upozorňuje i na stabilně se objevující stereotypy dalších českých traumat – Lipany, (případně i Moravské pole) či pobělohorská emigrace spjatá s osobní tragédií Jana Amose Komenského. Vznik republiky se pak jeví jako spravedlivé odčinění Bílé hory, legionáři jako předvoj nové doby, jako novodobí blaničtí rytíři. Diplomant vybírá zajímavé ukázky z tisku, které vesměs dokládají negativní pojetí Bílé hory, často se ale pohybující v rovině málo reflektovaného pojmu bez obsahu (klasická topoi: Bílá hora automaticky evokuje tragedii, Hus, Žižka a husité heroické vzepětí národa). Diplomant vybírá zmínky o tematice z jednotlivých tiskovin spíše metodou sondy (což sám vysvětluje), všímá si rozdílné dikce příspěvků v závislosti na konfesijní příslušnosti i politickém stranictví. Bohužel celek působí dojmem poněkud nahodilého výběru, a tak ani závěr celé práce neobsahuje rozsáhlejší shrnutí, v němž by diplomant předestřel svou vlastní koncepci bělohorského mýtu a jeho interpretace ve sledovaném období.

Nemohu se ubránit dojmu, že Štěpán Molt původně zamýšlel komponovat svou práci na větším prostoru. Tomu napovídá i značný rozptyl problémů, které jsou naznačeny, ale nedořešeny (např. hledání historických zdrojů dobové publicistiky, systematický výklad bělohorských stereotypů, místy např. zaujetí pro legionáře zcela vytlačuje základní tematickou linii). Někdy působí úvahy až zkratovitým dojmem: nemyslím si třeba, že by Velkou hospodu na Bílé hoře bylo možné označit za předmět „objektivizace“ paměti místa českého nacionalismu (s. 42), nebo že by bylo nutné bělohorské památné místo podrobovat takové typologizaci, jako autor činí na s. 39 – 47, inspirován Maurovou knihou Paměť hor

(sám Molt potom musí konstatvat, že aspekt lokalizace Bílé hory je zbytečný, protože místo konání bitvy je bezpochyby známo – s.40 – 41) . Termín aspekt „vrchovosti“ (s. 39, byť v uvozovkách) považuji za nepěkný neologismus. Nadto v obsahu spatřujeme aspekt „vrchnosti“.

V diplomové práci Š.Molta také postrádám obligatorní kapitolu věnovanou rozboru pramenů a literatury. Autor sice stěžejní díla částečně rozebírá průběžně v textu, ale rozhodně ne ve všech případech. U citací novin a časopisů, jak v poznámkách, tak v závěrečném seznamu, postrádám uvedení roku vydání. Diplomka obsahuje i pravopisné chyby a styl je místo, dle všeho, poznamenán chvatem při dokončování práce.

Diplomovou práci Štěpána Molta doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení mezi velmi dobře – dobře. K lepšímu stupni jsem ochotna se přiklonit v závislosti na výkonu při obhajobě.

V Praze dne 8.5.2008

doc. PhDr. Ivana Čornejová, CSc.